

Notitser.

I.

Englands Debitorer.

I en Notits i dette Tidsskrifts Aargang 1910 (3dje Hæfte, Side 283 ff.) omtaltes en af George Paish foretagen Opgørelse af Englands Tilgodehavende i Kolonierne og fremmede Lande ved Tiden omkring 1907—08. Denne Opgørelse har Forfatteren nu ført op til 1910 og suppleret med en Række højst interessante Oplysninger om det engelske Folks Kapitalanbringelser rundt om i Verden*).

Forfatteren anslaa Englands samlede Netto-Tilgodehavende hos Kolonierne og fremmede Lande til ikke mindre end 3500 Millioner £. Der er fradraget de fremmede Kapitaler, der er anbragte i engelske Foretagender; den Sum, fremmede Lande har laant af England, er altsaa en Del højere. En stor Del af Englands Tilgodehavende er dog af en saadan mere privat Karakter, at den unddrager sig nærmere statistisk Paavisning, og selve Forfatterens Opgørelse omfatter kun et Beløb af 3192 Mill. £, der fordeler sig saaledes mellem de 5 Verdensdele:

*) Journal of the Royal Statistical Society, Januar 1911.

Notitser.

I.

Englands Debitorer.

I en Notits i dette Tidsskrifts Aargang 1910 (3dje Hæfte, Side 283 ff.) omtaltes en af George Paish foretagen Opgørelse af Englands Tilgodehavende i Kolonierne og fremmede Lande ved Tiden omkring 1907—08. Denne Opgørelse har Forfatteren nu ført op til 1910 og suppleret med en Række højst interessante Oplysninger om det engelske Folks Kapitalanbringelser rundt om i Verden*).

Forfatteren anslaaer Englands samlede Netto-Tilgodehavende hos Kolonierne og fremmede Lande til ikke mindre end 3500 Millioner £. Der er fradraget de fremmede Kapitaler, der er anbragte i engelske Foretagender; den Sum, fremmede Lande har laant af England, er altsaa en Del højere. En stor Del af Englands Tilgodehavende er dog af en saadan mere privat Karakter, at den unddrager sig nærmere statistisk Paavisning, og selve Forfatterens Opgørelse omfatter kun et Beløb af 3192 Mill. £, der fordeler sig saaledes mellem de 5 Verdensdele:

*) Journal of the Royal Statistical Society, Januar 1911.

Amerika	1700	Mill. £
Asien	500	—
Afrika	455	—
Australien	387	—
Europa	150	—
Ialt	3192	Mill. £

Amerika er altsaa Englands største Skyldner, idet det bærer over Halvdelen (53 pCt.) af Alverdens Gæld til den britiske Nation; derefter følger Asien med 16 pCt., Afrika med 14 pCt., Australien med 12 pCt. og sidst de europæiske Lande med 5 pCt.

Det Land, der har modtaget det største Kapitalbeløb fra England, er Amerikas Forenede Stater, som lige siden Dronning Elisabeths Dage har gjort Brug af Moderlandets Kapitalopsamlinger. Uafhængighedskrigen og Krigen 1812—14 bevirkede korte Standsninger i Strømmen af britisk Kapital til Amerika, og der har været andre korte Perioder, hvor United States har været i Stand til at afdrage paa sin Gæld til England, men i det store og hele er Gælden vokset, især med rivende Fart siden Jernbanebygningen i de Forenede Stater begyndte at antage store Dimensioner, og nu anslaaes Gælden til den nette Sum af 688 Mill. £, hvoraf de 586 Mill. er anbragte i jernbaner.

Næst efter United States er Kanada Englands største Debitor. I dette Land er der til Dato anbragt 373 Mill. £ engelske Penge, og Beløbet forøges hvert Aar med mindst 30 Mill. Ligesom i United States er det i Kanada fortrinsvis Jernbaneanlægene, der har lagt Beslag paa den engelske Kapital (234 Mill. £), men ogsaa af kanadiske Stats- og Kommuneobligationer sidder der store Poster paa engelske Hænder (93 Mill. £).

Englændernes Stammefrænder i Commonwealth of Australia har laant 302 Mill. £ og Ny Zealand 78 Mill. £ hjemmefra. Der var en Tid i Halvfemserne, da engelsk Kapital stillede sig ret tilbageholdende overfor de australske Lande, men disse har nu ganske generhvervet Englændernes Tillid. Det drejer sig her mest om Statslaan

— for hele Australiens Vedkommende 248 Mill. £, men Anvendelsen har for største Delen været den samme som for Hovedmassen af den engelske Kapital i United States og Kanada, nemlig Jernbanebygning.

Sydafrika har i England laant 351 Mill. £, hvoraf 125 Mill. er anbragt i Mineaktier og 97 Mill. i Statslaan (mest til Jernbanebygning).

Indien skylder England 365 Mill. £, hvoraf 137 Mill. er anbragte direkte i Jernbaner og en lignende eller endnu større Sum indirekte (gennem Regeringslaan) har fundet samme Anvendelse. De indiske Te-Kompagnier har en Gæld til engelske Kapitalister paa nærved 20 Mill. £.

Af de mindre engelske Koloniallande er der Anledning til at fremhæve Straits Settlements, ikke fordi Summen i og for sig er saa stor, 22 Mill. £, men fordi omtrent Halvdelen deraf er anbragt i en bestemt Industrigren, nemlig Gummiaktier.

Ved Bedømmelsen af Betydningen af de engelske Kapitalanbringelser i Kolonierne er det af Vigtighed at erindre, at flere af de paagældende Lande er forholdsvis sparsomt befolkede. Kanada, Australien og Sydafrika tilsammen har kun 20 Mill. Indbyggere, og dog har England laant dem en samlet Sum af 1100 Mill. £.

Udenfor det britiske Rige og United States er det hovedsagelig i de unge Lande i Amerika at engelsk Kapital søger Anbringelse. Ganske vist gik der under den russisk-japanske Krig store engelske Kapitaler til Japan, men dette var en Undtagelse, og det formodes, at Japan i Løbet af 20—30 Aar vil have tilbagebetalt største Delen af de engelske Krigslaan. Derimod maa Skyldforholdet mellem Argentina og England antages at have en mere varig Karakter. Argentinas Gæld til engelske Kapitalister andrager 269 Mill. £. Største Delen af dette Beløb skyldes dog af engelske Jernbane- og Sporvejsselskaber i Argentina (henholdsvis 186 og 19 Mill. £). Af argentinske Statspapirer sidder for 34 Mill. £ paa engelske

Hænder. — Ogsaa til Brasilien og Mexiko er der gaaet store Beløb af engelsk Laanekapital, henholdsvis 94 og 87 Mill. £. Til Chile har England laant 46 Mill., til Uruguay 35 og til Peru 32 Mill. £.

Japans Gæld i England er ialt 54 Mill. £, hvoraf 36 Mill. Statslaan, der — som ovenfor nævnt — amortiseres ret hurtigt. Ogsaa Kinas engelske Gæld, 27 Mill. £, er ganske overvejende Statslaan.

I Europa er Rusland det Land, hvor engelsk Kapital har fundet Anbringelse i størst Omfang. Beløbet er 38 Mill. £., hvoraf 16 Mill. falder paa Statens Kappe som Jernbanelaan, og 8 Mill. er anbragt i Petroleumsforetagender. — I Tyrkiet har engelske Kapitalister anbragt 18 Mill. £, hvoraf Halvdelen i Statspapirer og største Parten af Resten i Jernbaner, der ejes af engelske Selskaber. Udenfor denne Opgørelse for Tyrkiet staar Ægypten, hvis Gæld til England langt overstiger den øvrige Del af det tyrkiske Riges. I Ægypten er anbragt 44 Mill. £ engelske Penge, hvoraf 14 Mill. i Bankkompagnier og andre 14 Mill. £ i Statslaan. Suez-Kanal-Aktierne figurere med den beskedne Nominel-Værdi af $3\frac{1}{2}$ Mill. £, medens deres Markedsværdi er 38 Mill. — Englands Tilgodehavende i Spanien er 19 Mill. £, i Italien 12 Mill., Portugal 8 Mill., i Frankrig 7 Mill., i Tyskland 6 Mill. £.

II.

Et Bidrag til Arbejdets Psykofysik.

I »Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik« (Januar 1911) har Marie Bernays offentliggjort Resultaterne af et interessant Forsøg paa at analysere det industrielle Massearbejde paa lignende Maade som det oftere er sket lige overfor Individualarbejder ved experimental-psykologiske Undersøgelser.